

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VI. Cum Pallio novæ conditiones à Summis Pontificibus impositæ Metropolitanis, nimirum ut subjectionem & obedientiam apostolicæ sedi pollicerentur. Novi hujusce juris repertor Bonifacius Moguntinus. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

tium & temperamentorum Romanæ Curia
callentissimus, cum ei Nicolaus primus ex-
probrasset privilegia à Benedicto Papa con-
cessa, inter quæ illud in primis eminebat ut
Pallium deferre posset *ad quotidianum usum*,
respondit privilegia illa nihil sibi novi juris
tribuere præter id quod præci Canones tri-
buunt Metropolitanis, attamen se nova hæc
decreta experiisse, eò quòd cum Ecclesia
Remensis sita esset in confinio duorum re-
gnorum, iis privilegiis indigebat ut terro-
rem injiceret quibusdam hominibus carna-
libus & animalibus, apud quos veteres con-
stitutiones canonicæ evulserant. *Privilegia
autem sedis apostolicæ non ideo petij ut mihi non
sufficeret quod sacri canones & decreta sedis Ro-
manæ Pontificum cuique metropoli sedi conce-
dunt . . . ut quia veteres constitutiones jam
quasi pro vili apud quosdam habentur, his novis
decretis carnales & animales homines territi,
quidam reverentius agerent contra Ecclesiam
mibi commissam.*

Hincmar. epist.
56. ad Nicol.
Vide supra lib. 1.
c. 1. 5. 8. & lib. 3.
c. 39. 5. 5.

V. Necessitas tamen obtinendi Pallij de-
creta est in Octava Synodo Oecumenica,
quæ Constantinopoli celebrata est anno
octingentesimo septuagesimo secundo, sub
Hadriano secundo: in qua statutum est de-
bere Metropolitanos confirmationem à Pa-
triarcha suo recipere, sive per impositio-
nem manuum, sive per concessionem Pallij.
*Ita ut earum (id est, sedium patriarchalium)
Præfules universorum Metropolitanorum qui ab
ipsis promoventur, & sive per manus impositio-
nem, sive per Pallij dationem, episcopalis dig-
nitatis firmitatem accipiunt &c.* Canon ille
non extat in editione Græca hujus Conci-
lij, sed tantum in versione Anastasij. Ex ea
autem id colligitur, consuevisse Patriarchas
Orientis Pallium ad Metropolitanos mitte-
re, quemadmodum à Summo Pontifice fie-
bat in Occidente. Quare non frustra ob-
servatum est superius, auctoritate sancti
Gregorij, Metropolitanos Orientis usum
Pallij habuisse, quod confirmatur ex respon-
sione Demetrii Chomatani, qui eo uti lici-
tum non esse ait nisi in festis Paschatis, Pen-
tecostes, & Natalis Domini. Ceterum hæc
Demetrii observatio lucem afferet Balsa-
moni scribenti Saccum, Sticharium, & Phe-
nolium indumenta esse quibus uti licet so-
lis Patriarchis. Quod intelligendum est de
usu ordinario & quotidiano; cum aliàs Me-
tropolitanis non concedatur nisi ex privile-
gio, & pro certis tantum anni diebus. In
Concilij namque Octavi canone xxvii.
prohibetur Metropolitanis ne quotidie Pal-
lio utantur in sacrificiis vel in ceteris fun-
ctionibus ecclesiasticis: *Omni tempore divini
officij, inquit canon, vel alijs ecclesiasticis mi-*

nisterij. Ex eo tamen colligi non potest non
licere Metropolitanis uti Pallio omni tem-
pore divini sacrificij, aut vi horum cano-
num adigi ad ejus depositionem ante con-
secrationem. quod tamen eruditissimo viro
hac nostra ætate placuisse video. Illa qui-
dem sententia locum habet quoad Omopho-
rion ordinarium, quod Episcopi ferebant
ut ceteras vestes vulgatas ævo Isidori Pelu-
sioræ, qui docet Episcopos illud deponere
consuevisse post recitatum Evangelium.
Consuetudo autem illa rationi prorsus con-
sentanea erat: quia cum Liturgia post Evan-
gelium inchoaretur, sumenda erant indu-
menta propria ad celebrandum sacrificium.

VI. Post devoratum ab Europæ Metro-
politani Pallij accipiendi necessitatem, quæ
à Concilio Octavo firmata est canone, no-
vas dein conditiones sibi à Summis Ponti-
ficibus impositas coacti sunt amplecti. Pri-
mum enim eò res devenit ut coacti sint
scripto polliceri subjectionem & obedien-
tiam apostolicæ sedi, & per omnia, præ-
cepta ejus canonicè sequi. Novi hujus ju-
ris repertor fuit Bonifacius Moguntinus in
synodo ab eo celebrata anno septingente-
simo quadragesimo secundo, ut discimus ex
ejus epistola ad Cudbertum. Antea enim
Metropolitani nulla alia lege tenebantur
quàm ut fidei suæ professionem emitterent,
& observationem Canonum comprovincia-
libus Episcopis pollicerentur in sua conse-
cratione. Nullam porrò obedientiæ spon-
sionem faciebant: quam adeo alienam à
prisco more censebat Leo primus, ut ad
Anastasium Thessalonicensem Episcopum
scribens in causa Attici Episcopi, à quo
Anastasius similem sponsonem exegerat, dix-
erit in ea signum injuriæ contineri. At post
Bonifacium nova clausula huic professio-
ni addita est, qua videlicet subjectionem &
obedientiam Romano Episcopo promitti
invaluit, ut videre est in veteri formula quæ
Caroli Calvi ætate in usu erat: *Beato vero
Petro & Vicario ejus debitam subjectionem &
obedientiam, Suffraganeis vero nostris adjuto-
rium me exhibiturum profiteor.* Illa nihilomi-
nus obedientia ad observationem canonum
coërcetur, id est, promittunt Metropolita-
ni se Summo Pontifici obedituros juxta Ca-
nones, hoc est, quoties jussa ejus canonum
statutis innitentur: *Per omnia, præcepta Petri
canonicè sequi.* Hanc enim esse horum verbo-
rum vim docet ipse Zacharias Papa ad Bo-
nifacium scribens: *Nec enim, inquit, ab hac
apostolica sede illa diriguntur quæ contraria esse
Patrum sive canonum statutis inveniantur.* Bo-
nifacius verò, qui sponsonis hujus vim in-
telligebat, eandem in propria causa adhi-

lib. 1. c. 1. 5. 8.

Vide Hincmar.
epist. 56. ad Nicol.
1. ad remiss.
Ecc. Conc.

Form. tit. 1.
App. Tit. II.
Concil. Oct.

Tit. 1. c. 1.
Basil.

buit clausulam, quum eam sponfionem Zachariae faceret pro archiepiscopatu Moguntino: *Sicut predecessorum vestrorum pro auctoritate sancti Petri servi devoti, & subditi obedientes, & subditi sub jure canonico;* inquit ille in epistola 132. ad Zachariam.

VII. Gregorius VII. formulam veterem auxit quibusdam clausulis, quae illam obedientiae sponfionem prorsus convertunt in juramentum fidelitatis quod vassallus domino suo praestare tenetur. Hujus juramenti formula extat in eo quod Patriarcha Aquileiensis eidem Pontifici praestitit in Synodo Romanae anni M LXXXIX. in quo vetus quidem clausula obedientiae canonicae omissa non est, *canonicè obediam*, sed insuper fidelitatem his verbis pollicetur quibus eam vassallus domino suo polliceretur: *Non ero in consilio, neque in facto, ut vitam, aut membra, aut Papatum perdant, aut capti sint mala captione.* Praeterea promittit se conservaturum *regulas sanctorum patrum*, ut habet vera lectio hujus loci.

VIII. Ceterum ea formula vim juris communis obtinuit, & in libris Decretalium descripta est. Adeo autem Principum jura violavit haec formula ut cum Gregorius summo jure usurpasset dominationem in omnes Metropolitanos, in alia deinde synodo prohibuerit ne quis Episcopus homagium Regibus praestaret. quod à successoribus ejus Urbano II. & Paschali II. confirmatum est. Attamen cum Gregorius VII. non ignoraret canones Octavae Synodi, quibus utitur adversus investituras Principum, potuit animadvertere canonem octavam ejusdem synodi prohibere ne Patriarchae ab Episcopis aliam sponfionem exigerent quam eam quae fieri consueverat, nimirum illos veram fidem servaturos. Occasio hujus prohibitionis nata est ex eo quod Patriarchae CP. novam consuetudinem invexerant ad propriam tutelam, ut promissa scripto acciperent ab Episcopis quos ordinabant. *Quoniam legitimi Patriarchae*, inquit canon VIII. Concilij Octavi, *à sacerdotali catalogo propriae manus scripta facere ad propriam tutelam, favoremque suum, & quasi stabilitatem, exigunt & compellunt, visum est sanctae huic & universali Synodo nequaquam id ex hoc à quopiam fieri; excepto eo quod secundum formam & consuetudinem pro sincera fide nostra tempore consecrationis Episcoporum exigitur.* Formula professionis fidei Metropolitanorum Orientis, qua pollicentur se observaturos canones & pacem ecclesiasticam, & in omnibus sequi auctoritatem sui Patriarchae, extat in libro sexto Iuris Graeco-Romani. Sanè nova haec juramenti praestatio visa est admodum

dura Hungaris anno millesimo centesimo secundo, quam non esse consentaneam canonibus asserabant; adeo ut Rex & regni magnates prohibuerint ne Metropolitanis juramentum illud praestarent, eo praetextu, quod ad officium illud non adigerentur auctoritate Conciliorum. Ad quae Paschalis II. reposuit Ecclesiam Romanam non subjici decretis Conciliorum, quibus ipsa addit auctoritatem. At Secretarius ejus, mirabilis technae artifex fuit, ut tenebras offunderet oculis Hungarorum, nimirum, Quatuor Concilia harum rerum formam praescripsisse: *Quibus tamen*, inquit, *Quatuor Conciliorum decretis dandi Pallij modus praefixus est, & professionis vel obedientiae ordo sancitus est.* Epistolam illam edidit illustrissimus Cardinalis Baronius tomo XII. annuum ecclesiasticorum.

IX. In ea porro epistola deprehenditur aliud jus novum, à consuetudine introductum, non licere nimirum Metropolitanis Episcopos consecrare, aut synodos celebrare, antequam Pallium acceperint: *Iuxta sedis apostolicae & totius Ecclesiae consuetudinem, ante acceptum Pallium Metropolitanis minime licet aut Episcopos consecrare, aut synodum celebrare.* Primus, mea quidem sententia, effectum illud pronuntiavit Nicolaus primus: qui respondens ad Consulta Bulgarorum, permittit Episcopis compvincialibus ut Metropolitanum instituere possint: *Sanè interim in throno non sedentem, & praeter corpus Christi non consecrantem, priusquam Pallium à sede Romana recipiat; sicut Galliarum omnes, & Germaniae, & aliarum regionum Archiepiscopi agere comprobantur.* Et ille quidem nullo decreto vetuit Metropolitanos attingere functiones suas donec Pallium recepissent; mens tamen ejus locum legis habuit apud ejus successores, qui hoc pacto vim auctoritatis Episcoporum compvincialium infregerunt, ut eos arctiori vinculo cogerent ad conservandam cum capite suo communionem. Decretales dein plurimae jus illud confirmarunt, quod haud dubie per consequentiam necessariam firmari potest auctoritate canonis XVIII. Concilij octavi Oecumenici: in quo scriptum est necessè esse, ad hoc ut Metropolitanus esse possit in possessione integra juris metropolitici, ut aut à Patriarcha sit consecratus, aut Pallium ab eo acceperit.

Vide supra lib. 4. cap. 48 §. 4.

Baron. in Hist. unde sumptum est cap. 4. de Electi.

Nicell. ad Const. Bulg. cap. 73.

Cap. 18 & 22. de elect. & cap. 1. de consecr. Electi.

lib. 1. tit. 1. §. 19.

In Regesto Gregorij VII. lib. 6. post epistolam 17.

Vide supra per 1. tit. 1. ad l. 1. tit. 1. §. 19.

§. 4. de jurjur.

cap. 1. tit. 1. §. 19.

cap. 1. tit. 1. §. 19.